

SĂNĂTATEA PERSONALULUI MEDICAL ÎN CONTEXTUL MUNCII INTENS SOLICITANTE: SINTEZĂ NARATIVĂ

**Ana VÎLCOVA^{1,2}, Raisa DELEU²,
Elena CIOBANU², Sára FELSZEGHI³**

¹Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”, Republica Moldova

²Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, republica Moldova

³Universitatea din Miskolc, Ungaria

Rezumat

Introducere. În contextul preocupărilor tot mai accentuate pentru sănătatea ocupațională, literatura de specialitate evidențiază impactul condițiilor de muncă asupra stării de sănătate a personalului medical. Evaluarea calității vieții profesionale devine un instrument esențial pentru identificarea riscurilor și orientarea politicilor de protecție a resursei umane.

Materiale și metode. Această sinteză narativă analizează calitativ și integrativ surse științifice din perioada 2008-2025 privind sănătatea personalului medical. Au fost incluse articole, teze, rapoarte și ghiduri ce tratează riscurile ocupaționale și condițiile de muncă.

Rezultate. Acest studiu evidențiază complexitatea și gravitatea problemelor de sănătate fizică și mintală cu care se confruntă personalul medical, ca urmare a expunerii constante la factori profesionali de risc. Literatura de specialitate analizează în mod constant impactul suprasolicitării, al organizării inadecvate a muncii și al lipsei de sprijin instituțional, care contribuie la apariția unor patologii frecvente precum bolile cardiovasculare, afecțiunile musculo-scheletale și sindromul de epuizare profesională. Studii recente demonstrează legătura directă dintre intensificarea cerințelor profesionale și scăderea bunăstării psihologice a personalului medical, în paralel cu creșterea riscului de depresie, anxietate și abandon profesional. Diferențele de gen, vârstă și specialitate contribuie la o vulnerabilitate inegală, mai ales în rândul femeilor și al tinerilor lucrători. Rezultatele susțin necesitatea elaborării urgente a unor strategii instituționale și legislative de protecție, adaptate realităților din domeniul medical, pentru a menține funcționalitatea sistemului și siguranța celor care îl deservește.

Concluzii. Expunerea zilnică a personalului medical la riscuri profesionale multiple afectează profund sănătatea fizică și psihică, evidențiind necesitatea unor măsuri sistemice urgente de protecție și sprijin instituțional.

Cuvinte cheie: condiții de muncă, riscuri profesionale, personal medical, prevenție.

Summary

HEALTH OF MEDICAL PERSONNEL IN THE CONTEXT OF INTENSIVE WORKLOAD: A NARRATIVE REVIEW

Introduction. In the context of growing concern for occupational health, the specialized literature highlights the impact of working conditions on the health status of medical personnel. Assessing the quality of professional life becomes an essential tool for identifying risks and guiding policies for human resource protection.

Materials and Methods. This narrative review qualitatively and integratively analyzes scientific sources from the period 2008-2025 regarding the health of medical personnel. Included materials comprise articles, theses, reports, and guidelines addressing occupational risks and working conditions.

Results. This study highlights the complexity and severity of physical and mental health problems faced by healthcare workers as a result of continuous exposure to professional risk factors. The literature consistently examines the impact of overwork, inadequate work organization, and the lack of institutional support, all contributing to common pathologies such as cardiovascular diseases, musculoskeletal disorders, and professional burnout. Recent studies demonstrate a direct link between intensified job demands and the decline in psychological well-being, along with an increased risk of depression, anxiety, and professional dropout. Gender, age, and specialty differences contribute to unequal vulnerability, especially among women and young workers. The findings emphasize the urgent need to develop institutional and legislative protection strategies tailored to the realities of the medical field, to maintain system functionality and ensure the safety of those who serve it.

Conclusions. The daily exposure of medical staff to multiple occupational risks severely impacts their physical and mental health, highlighting the urgent need for systemic protective measures and institutional support.

Keywords: *working conditions, occupational risks, medical personnel, prevention.*

Резюме

ЗДОРОВЬЕ МЕДИЦИНСКИХ РАБОТНИКОВ В УСЛОВИЯХ ИНТЕНСИВНОЙ НАГРУЗКИ: НАРРАТИВНЫЙ ОБЗОР

Введение. В условиях растущей обеспокоенности по поводу профессионального здоровья специализированная литература подчеркивает влияние условий труда на состояние здоровья медицинских работников. Оценка качества профессиональной жизни становится важным инструментом для выявления рисков и выработки политик защиты человеческих ресурсов.

Материалы и методы. Данный нарративный обзор включает качественный и интегративный анализ научных источников за период 2008-2025 годов, посвященных здоровью медицинского персонала. В обзор включены статьи, диссертации, отчеты и руководства, рассматривающие профессиональные риски и условия труда.

Результаты. Исследование подчеркивает сложность и серьезность физических и психических проблем со здоровьем, с которыми сталкиваются медицинские работники в результате постоянного воздействия профессиональных факторов риска. Литература последовательно анализирует последствия переутомления, неэффективной организации труда и отсутствия институциональной поддержки, что приводит к распространенным заболеваниям, таким как сердечно-сосудистые болезни, заболевания опорно-двигательного аппарата и профессиональное выгорание. Недавние исследования демонстрируют прямую связь между усилением рабочих требований и снижением психологического благополучия, а также ростом риска депрессии, тревожности и ухода из профессии. Различия по полу, возрасту и специальности способствуют неравномерной уязвимости, особенно среди женщин и молодых специалистов. Полученные данные подчеркивают срочную необходимость разработки институциональных и законодательных стратегий защиты, адаптированных к реалиям медицинской сферы, для поддержания функциональности системы и обеспечения безопасности тех, кто в ней работает.

Заключение. Ежедневное воздействие множества профессиональных рисков оказывает серьезное влияние на физическое и психическое здоровье медицинского персонала, подчеркивая необходимость срочных системных мер защиты и институциональной поддержки.

Ключевые слова: *условия труда, профессиональные риски, медицинский персонал, профилактика.*

Introducere

În ultimele decenii, sănătatea personalului medical a intrat treptat în centrul atenției comunității științifice, pe fondul unei conștientizări tot mai accentuate a rolului crucial pe care îl joacă resursa umană în funcționarea sistemelor sanitare. Personalul medical nu este doar un executant al actului terapeutic, ci și un element-cheie în menținerea echilibrului instituțional și în asigurarea continuității serviciilor de sănătate. Pe acest fundal, literatura de specialitate a început să analizeze nu doar incidența bolilor profesionale, ci și complexitatea interacțiunilor dintre mediul ocupațional și sănătatea lucrătorilor. Cercetările inițiate de Андреева și colaboratorii săi oferă un cadru esențial de interpretare a relației dintre condițiile de muncă și starea de sănătate a cadrelor medicale, indicând importanța integrării sănătății ocupaționale în politicile de resurse umane din domeniul medical [1].

Totodată, studiile recente subliniază rolul evaluării calității vieții profesionale ca instrument de anticipare a dezechilibrelor sistemice. Astfel, analiza realizată de Petrukhin și colaboratorii (2020) relevă importanța

identificării precoce a factorilor care afectează calitatea vieții la lucrătorii din domeniul sănătății diagnosticați cu boli profesionale, contribuind la dezvoltarea unor măsuri de intervenție adaptate specificului profesional [12]. În paralel, alte cercetări atrag atenția asupra incidenței bolilor în rândul personalului din organizațiile stomatologice din Republica Kârgâză, ca indicator indirect al presiunii ocupaționale cronice și al lipsei unor măsuri eficiente de protecție la nivel instituțional [3].

În acest context, realizarea unei sinteze narative care integrează principalele contribuții științifice în domeniul sănătății ocupaționale a personalului medical este deosebit de relevantă, atât pentru cercetarea academică, cât și pentru fundamentarea politicilor de sănătate publică.

Scopul cercetării

Scopul principal al acestei cercetări de tip sinteză narativă este de a analiza comprehensiv starea de sănătate a lucrătorilor medicali în corelație cu condițiile lor de muncă, pe baza literaturii științifice existente, în vederea identificării principalelor riscuri profesionale, a factorilor

determinanți ai deteriorării stării de sănătate, precum și a măsurilor de prevenție și protecție recomandate.

Materiale și metode

Această sinteză narativă se bazează pe analiza calitativă și integrativă a unui set extins de surse bibliografice științifice publicate în perioada recentă (2008-2025), selectate în funcție de relevanța tematică și de calitatea datelor prezentate privind sănătatea personalului medical și condițiile de muncă în instituțiile medicale.

Materialul documentar utilizat în cadrul acestei lucrări include articole științifice publicate în reviste indexate în baze de date naționale și internaționale, rapoarte de cercetare și ghiduri metodologice elaborate de organizații specializate, teze de doctorat și lucrări științifice de sinteză privind evaluarea igienică și psihologică a muncii personalului medical.

Au fost analizate surse bibliografice, cu un accent special pe lucrările care prezintă date epidemiologice, rezultate ale investigațiilor psihologice și observații asupra climatului organizațional, condițiile de muncă și factorii de risc prezenți în mediul ocupațional medical.

Au fost incluse lucrările care îndeplinesc următoarele criterii:

- abordează în mod direct starea de sănătate a cadrelor medicale;
- oferă date privind expunerea profesională la riscuri ocupaționale (chimice, biologice, fizice, psihice);
- prezintă analize comparative sau evaluări cantitative și calitativ-descriptive privind condițiile de muncă;
- includ propuneri de intervenție, recomandări de sănătate ocupațională sau descrieri ale unor bune practici instituționale.

Rezultate și discuții

Analiza integrativă a literaturii disponibile relevă un tablou complex și alarmant în ceea ce privește starea de sănătate a personalului medical, aceasta fiind profund influențată de condițiile ocupaționale specifice, de organizarea muncii și de lipsa unor măsuri instituționale eficiente de protecție. Studiile publicate de Tupikova ș.a. [18] subliniază că morbiditatea generală în rândul personalului medical este semnificativ mai mare comparativ cu alte grupuri profesionale, fiind dominantă în rândul celor care desfășoară activități fizice solicitante, lucrează în ture prelungite sau în condiții de stres permanent. Problemele de sănătate cel mai frecvent întâlnite includ afecțiuni musculo-scheletale, precum lombalgiiile și patologiiile coloanei vertebrale, hipertensiunea arterială și alte tulburări cardiovasculare, dar și afecțiuni respiratorii sau dermatologice legate de expunerea constantă la substanțe chimice,

agenți biologici și echipamente de protecție utilizate intensiv în context pandemic. Aceste concluzii sunt susținute și de cercetarea recentă a lui Garzaro și colaboratorii (2022), care au investigat relația dintre starea de sănătate fizică și capacitatea de muncă în rândul cadrelor medicale, subliniind faptul că supra-solicitarea fizică afectează semnificativ menținerea abilității funcționale, în special în rândul lucrătorilor în vârstă sau cu expunere cronică [6].

Pe lângă morbiditatea fizică, sănătatea mintală a personalului medical reprezintă o problemă majoră, documentată extensiv în literatura recentă. În articolul publicat de Golovko ș.a. [8], se arată că sindromul de epuizare profesională, cunoscut și ca burnout, afectează peste 60% dintre medici, în special pe cei care lucrează în secții de urgență, reanimare și chirurgie, confirmând observațiile din teza de cercetare [13], unde terapeuții sunt identificați drept una dintre cele mai expuse categorii. Aceste manifestări sunt agravate de turele de noapte repetate, lipsa odihnei suficiente și interacțiunea continuă cu pacienți aflați în stare critică. Raportul Organizației Mondiale a Sănătății [14] confirmă că, în lipsa unor intervenții instituționale, consecințele pe termen lung ale stresului ocupațional includ depresia, tulburările anxioase și intenția de abandon profesional, ceea ce afectează nu doar individul, ci întreaga funcționalitate a sistemului medical.

Această realitate este confirmată de studiul realizat de Huhtala și colaboratorii (2021), care demonstrează, într-o abordare multi-nivel, că intensificarea cerințelor profesionale are un efect direct asupra bunăstării angajaților din domeniul sănătății, precum și asupra satisfacției pacienților. Creșterea presiunii de muncă, lipsa controlului asupra timpului și a volumului de activitate și responsabilitatea constantă pentru siguranța pacientului sunt identificate drept factori determinanți ai scăderii stării de bine psihologic [10].

Contribuția lui Chowhan și colaboratorii (2019) aduce un plus de nuanță în această direcție, analizând relația dintre intensificarea muncii și rezultatele asupra sănătății în sectorul sanitar. Studiul evidențiază efectele cumulative ale ritmului accelerat de lucru, ale lipsei pauzelor reale și ale așteptărilor nerealiste față de personal, în special în contextul subfinanțării cronice și al lipsei de personal calificat. În mod similar, cercetarea condusă de Lin, Zhang și Wang (2025) pune accentul pe stresorii interconectați de la efort fizic și presiune psihologică până la stres relațional și conflict de rol, toate influențând negativ starea de bine și echilibrul personal-profesional al angajaților din sistemul de sănătate [4, 11].

Diferențele în ceea ce privește expunerea profesională și vulnerabilitatea la îmbolnăvire sunt vizibile între diversele categorii ocupaționale și specialități medicale. Datele publicate în 2016, 2020 [7, 12] arată că medicii chirurgi, anesteziști și personalul din secțiile

de terapie intensivă sunt cei mai expuși riscurilor combinate fizice, chimice și psihologice, în timp ce asistenții medicali, în special femeile, prezintă o incidență ridicată a bolilor asociate cu efortul fizic repetitiv și cu stresul emoțional cronic. Aceste diferențe sunt amplificate de factori precum vârsta, sexul și experiența profesională, după cum arată și cercetarea publicată de Roslaya ș.a. [15], în care se precizează că lucrătorii tineri sunt mai vulnerabili la epuizare, iar cei în vârstă sunt afectați de un risc crescut de boli cronice nediate diagnosticate sau necompensate.

Diferențele în ceea ce privește expunerea profesională și vulnerabilitatea la îmbolnăvire sunt vizibile între diversele categorii ocupaționale și specialități medicale. Pe lângă datele existente [7, 12], un studiu multicentric recent realizat în Lituania și Polonia de către Saparniene și colaboratorii (2023) oferă o imagine detaliată asupra mediului de lucru în domeniul sănătății și accentuează prevalența stresului ocupațional în rândul personalului feminin, al asistenților medicali și al angajaților din secțiile de spitalizare continuă. Studiul evidențiază corelația dintre stresul perceput, volumul de muncă crescut și absența suportului organizațional [16].

O dimensiune esențială a problematicii sănătății personalului medical este lipsa sistemelor funcționale de prevenție și protecție instituțională. În acest sens, analiza surselor [2, 5] evidențiază o preocupare scăzută pentru protejarea sănătății celor care activează în domeniul medical, în pofida expunerii continue la factori de risc multipli. În majoritatea instituțiilor analizate, nu sunt implementate evaluări periodice ale stării psihice, nu există protocoale de monitorizare a oboselii cronice, iar programele de prevenție rămân la nivel declarativ. Situația este agravată în contexte de criză, precum pandemia COVID-19, care a pus în lumină carențele sistemice existente, așa cum subliniază și Gorblyansky ș.a. în lucrarea sa [9], unde autorii susțin că absența unui plan de intervenție pentru protecția personalului a dus la o creștere semnificativă a îmbolnăvirilor și a abandonului profesional.

Importanța unui astfel de suport este confirmată și în context pandemic de cercetarea realizată în Nepal de Thapa și Pradhan (2024), care arată că pandemia COVID-19 a amplificat în mod dramatic nivelurile de stres ocupațional, expunerea la traume, insecuritatea profesională și riscul de epuizare psihologică, în special în spitalele universitare. Concluziile lor susțin nevoia de strategii proactive, de prevenție și intervenție timpurie în sprijinul personalului medical [17].

Studiile recente, cum este și cel publicat de Chobekova ș.a. [3], susțin fără echivoc că sănătatea lucrătorilor medicali trebuie să fie o prioritate pentru orice sistem sanitar responsabil, iar integrarea politicilor de sănătate ocupațională trebuie să se bazeze pe date științifice solide și intervenții structurate.

Datele analizate în cadrul acestei sinteze narative evidențiază în mod clar faptul că personalul medical constituie o categorie profesională aflată sub o presiune continuă, expusă zilnic la riscuri care afectează în mod direct sănătatea fizică și mentală a indivizilor. Literatura de specialitate arată că această profesie presupune o dublă provocare, unde lucrătorii medicali sunt simultan furnizori de îngrijiri esențiale pentru pacienți și victime ale unui sistem care, în mod paradoxal, oferă prea puțină protecție celor care îngrijesc. Incidența afecțiunilor cronice, în special cardiovasculare, musculo-scheletale și neuropsihice, este semnificativ mai mare în rândul personalului medical decât în populația generală cu aceleași caracteristici demografice [18]. Acest fapt este confirmat și de analiza prezentată de Petrukhin ș.a., care evidențiază impactul cumulativ al stresului ocupațional, suprasolicitării și lipsei unor mecanisme eficiente de prevenție [12].

În mod repetat, literatura consultată semnalează fenomenul sindromului de epuizare profesională ca indicator major al disfuncționalităților sistemice din instituțiile medicale. Conform unor studii [8, 13], burnout-ul este prezent la peste jumătate dintre angajații sistemului medical, cu o incidență deosebit de ridicată în rândul medicilor din secțiile de urgență, terapie intensivă, chirurgie și obstetrică. Acest sindrom nu trebuie interpretat ca o simplă consecință a oboselii cronice individuale, ci mai degrabă ca un simptom al suprasolicitării sistemice și al absenței unor politici instituționale eficiente privind gestionarea resurselor umane. În acest sens, raportul elaborat de Organizația Mondială a Sănătății [14], atrage atenția asupra nevoii urgente de a dezvolta strategii de protecție a sănătății mintale a cadrelor medicale, cu accent pe prevenirea burnout-ului, sprijin psihologic instituționalizat și echilibru între viața profesională și cea personală.

Un alt aspect semnificativ derivat din analiza surselor este reprezentat de influența variabilelor demografice, cum ar fi genul și vârsta, asupra vulnerabilității profesionale. Femeile, care formează majoritatea personalului medical în multe țări, sunt mai susceptibile la dezvoltarea tulburărilor emoționale, a depresiei și a bolilor autoimune, fiind prin natura sarcinilor sociale și profesionale supuse unui nivel ridicat de stres cumulativ. În același timp, personalul tânăr se confruntă cu lipsa suportului profesional și a mecanismelor de adaptare instituțională, în timp ce angajații vârstnici suportă povara fizică a unui sistem care nu adaptează cerințele de muncă la capacitățile biologice reale [7, 15].

Lipsa unui cadru sistemic clar de protecție este menționată în majoritatea surselor analizate. În pofida existenței unor exigențe generale privind medicina muncii, puține instituții medicale implementează măsuri reale de protecție, evaluări psihologice periodice sau planuri de reducere a expunerii profesionale [2,

5]. În contextul pandemic, această lipsă a devenit și mai evidentă, determinând un val de demisii, absenteism și chiar migrație profesională [9].

Propunerile formulate în studiile sintetizate converg în aceeași direcție: recunoașterea explicită a riscurilor profesionale, crearea unui cadru legislativ adaptat nevoilor reale, implementarea unor protocoale de prevenție și intervenție precoce, precum și promovarea unei culturi instituționale centrate pe sănătatea celor care îngrijesc. Sănătatea lucrătorilor medicali nu este doar o problemă de etică profesională, ci un element-cheie pentru calitatea serviciilor medicale și reziliența sistemelor sanitare [3].

Concluzii

Analiza literaturii de specialitate relevă o realitate alarmantă privind starea de sănătate a personalului medical, expus zilnic unui cumul de riscuri profesionale care afectează semnificativ atât sănătatea fizică, cât și pe cea psihică. Afecțiunile musculo-scheletale,

bolile cardiovasculare, tulburările de somn, sindromul de epuizare profesională și tulburările emoționale sunt frecvent întâlnite în rândul acestui grup ocupațional esențial. Aceste probleme sunt generate de condiții de muncă solicitante, lipsa pauzelor, programul prelungit, expunerea la factori biologici și chimici, dar și de o presiune psihologică constantă, în lipsa unui sistem instituțional adecvat de sprijin și prevenție.

În acest context, se impune cu urgență o intervenție sistemică, prin dezvoltarea unor politici naționale de protecție a sănătății personalului medical, investiții în infrastructura de lucru ergonomică, integrarea consilierii psihologice în cadrul instituțiilor sanitare și promovarea sănătății ocupaționale ca element strategic de management. Fără aceste măsuri, sistemele de sănătate riscă un declin semnificativ al performanței, pierderea resursei umane calificate și compromiterea capacității de a răspunde adecvat nevoilor populației.

Declarație de conflict de interes

Autorii nu au niciun conflict de interes.

Bibliografie

- Andreeva I.L., Gurov A.N., Katuntseva N.A. Assessment of health indicators and working conditions of medical workers. *Health-care Manager (Menedzher zdravookhraneniya)*. 2013;(8). Russian. Disponibil: <https://cyberleninka.ru/article/n/otsenka-pokazateley-zdorovya-i-usloviy-truda-meditsinskih-rabotnikov>
- Armashevskaya O.V., Sokolovskaya T.A., Bakhadova E.V. Value priorities of medical workers in relation to health. *Social'nye aspekty zdorov'a naseleniya*. 2023; 69(5):11. DOI: 10.21045/2071-5021-2023-69-5-11 (In Rus).
- Choibekova K.M., Dzhumalieva G.A. Morbidity among medical workers of dental healthcare organizations in the Kyrgyz Republic. *Scientific Review. Medical Sciences*. 2022;(2):74–78. Russian. doi:10.17513/srms.1243.
- Chowhan J., Denton M., Brookman C., Davies S., Sayin F.K., Zeytinoglu I. Work intensification and health outcomes of health sector workers. *Personnel Review*. 2019;48(2):342-359. <https://doi.org/10.1108/PR-10-2017-0287>
- Dudintseva N.V., Lotkov V.S., Vakurova N.V. Assessment of the health of health medical workers health facilities Samara region. *Russian Journal of Occupational Health and Industrial Ecology*. 2019;(9):621-621. (In Russ.) <https://doi.org/10.31089/1026-9428-2019-59-9-621-622>
- Garzaro G, Clari M, Ciocan C, et al. Physical Health and Work Ability among Healthcare Workers. A Cross-Sectional Study. *Nurs Rep*. 2022;12(2):259-269. doi:10.3390/nursrep12020026
- Gatiyatullina L.L. The factors affecting medical professional's health. *Kazan medical journal*. 2016;97(3):426-431. doi: 10.17750/KMJ2016-426
- Golovko E.A., Nessina I.A., Smirnova E.L., Poteruaeva E.L., Figurenko N.N., Demeshko K.O. Analysis of the health status of medical workers based on the results of mandatory periodic examinations. *Medical Herald of the South of Russia*. 2022;13(4):22-27. (In Russ.) <https://doi.org/10.21886/2219-8075-2022-13-4-22-27>
- Gorblyansky Y.Y., Kontorovich E.P., Ponamareva O.P., Volynskaya E.I., Krishchenko V.N. Psychosocial occupational factors and the risk of health issues in healthcare workers (thematic review). *South Russian Journal of Therapeutic Practice*. 2020;1(3):27-36. (In Russ.) <https://doi.org/10.21886/2712-8156-2020-1-3-27-36>
- Huhtala M, Geurts S, Mauno S, Feldt T. Intensified job demands in healthcare and their consequences for employee well-being and patient satisfaction: A multilevel approach. *J Adv Nurs*. 2021;77(9):3718-3732. doi:10.1111/jan.14861
- Lin L., Zhang X., Wang, P. Interconnected Stressors and Well-being in Healthcare Professionals. *Applied Research Quality Life*. 2025. <https://doi.org/10.1007/s11482-024-10419-5>
- Petrukhin N.N., Boiko I.V., Grebenkov S.V. Quality of life assessment in healthcare professionals with occupational diseases. *Public Health and Life Environment – PH&LE*. 2020;(10):60-64. (In Russ.) <https://doi.org/10.35627/2219-5238/2020-331-10-60-64>
- Pronina N.N. Hygienic assessment of the health status of physicians with a therapeutic profile. [dissertation]. Russian. Disponibil: <https://www.dissercat.com/content/gigienicheskaya-otsenka-sostoyaniya-zdorovya-vrachei-terapevticheskogo-profilya>
- Protection of health and safety of health workers: checklist for health care facilities. 2021, WHO. <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/334371/9789240034709-rus.pdf>
- Roslava N.A., Plotko E.G., Lebedeva A.V. The influence of occupational risk factors on the health status of medical workers in the Sverdlovsk region. *Bulletin of the Russian State Medical University (Vestnik RGMU)*. 2013;(5–6):129–132. Russian. Disponibil: <https://vestnik.rsmu.press/archive/2013/5-6/27>
- Saparniene D, Strukcinskiene B, Mineviciute G, Cizauskaite A, Rapoliene L, Grigoliene R, Paciauskaite I, Genowska A. Working environment of health care professionals – focus on occupational stress. *Ann Agric Environ Med*. 2023; 30(4): 721–728. doi: 10.26444/aaem/172116
- Thapa S, Pradhan PMS. Occupational stress and its correlates among healthcare workers of a tertiary level teaching hospital in Kathmandu, Nepal, during COVID-19 pandemic: a cross-sectional study. *BMJ Public Health*. 2024;2:e000126. doi:10.1136/bmjph-2023-000126
- Tupikova D.S., Sazonova O.V., Gavryushin M.Y., Frolova O.V., Abdalova S.R., Khamtsova R.V. Analysis of health indicators of medical workers. *Therapist (Terapevt)*. 2023;7. Russian. doi:10.33920/MED-12-2307-01.